

“Xocalıya ədalət” kampaniyası fəaliyyətini genişləndirir

“Xocalıya ədalət” Beynəlxalq Təbliğat və Məlumatlandırma Kampaniyası beynəlxalq humanitar hərəkatların avangardı kimi, müasir dünyada ədalət və həqiqətin dayağı olmaq missiyasını həyata keçirənlər sırasında layiqli yer tutur. 2008-ci il mayın 8-də Şuşanın işğalının ildönümü günü Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, Diaqnoz və Əməkdaşlıq Uğrunda İslam Konfransı Gənclər Forumunun mədəniyyətlərə-rası diaqnoz üzrə baş əlaqələndiricisi Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə fəaliyyətə başlayan “Xocalıya ədalət” kampaniyası hazırda 80-dən artıq ölkədə yüzlərlə könüllünün iştirakı ilə uğurla həyata keçirilir.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzkar siyasətinin dünya birliyində ifşası yönündə Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi yaradılan “Xocalıya ədalət” modeli Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında, kütləvi qırğın aktına hüquqi-siyasi qiymətin verilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Məhz sözügedən beynəlxalq kampaniyanın sistemli fəaliyyətinin nəticəsi olaraq, bu gün dünya dövlətləri əvvəlki illərdən fərqli, erməni qəsbkarlarının insanlığa sığmayan qətləri haqqında daha dolğun məlumatlandırılır. Dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatları, aparıcı dövlətləri bəşəriyyətə qarşı yönəldilmiş bu cinayətin əsl mahiyyətini getdikcə daha çox anlayır, qətləmə kəskin şəkildə pisləyir, təcavüzkarla təcavüzə məruz qalanı tanıyırlar. Aparılan məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsində Pakistan, Meksika, Kolumbiya, Rumıniya, Bosniya və Herseqovina dövlətlərinin parlamentində, eləcə də ABŞ-in bir sıra ştatları bu qətləmə soyqırımı aktı kimi tanımış və xüsusi qətnamə qəbul etmişlər. Artıq dünyanın iri şəhərlərində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə abidələr ucaldılır, küçə və parklara Xocalı adı verilir. Görülən məqsədyönlü və səmərəli işlər nəticəsində “Xocalıya ədalət”in miqyası hər il durmadan genişlənir, bu istiqamətdə aparılan fəaliyyət müsbət nəticələrini verir. Bütün bunlar “Xocalıya ədalət”in xalqın mövqeyini əks etdirən qeyri-rəsmi diplomatiya - xalq diplomatiyası olduğunu deməyə əsas verir. Bu diplomatiya dövlətimizin xarici siyasətini əks etdirməklə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin demokratik yolla həllində olduqca əhəmiyyətlidir.

“Xocalıya ədalət” kampaniyası Azərbaycan xalqının mübarizə ruhunu sarsıtmaq istəyənlərə, Qafqazda müstəqil və güclü bir türk dövlətinin mövcudluğunu gözügötürməyənlərə, erməni terrorçuluğuna və təcavüzünə qarşı hazırlanmış çoxspektrli informasiya mübarizəsi, insanlıq dəyərlərinə ehtiram bəsləyən humanist taktika, eyni zamanda, yeni diplomatik cəhəddir. Bu ideyanın fəlsəfəsi ondan ibarətdir ki, millətin azadlığı və bütövlüyü onun mübarizə ruhundadır. Özünə qapanıb ağlamaq millətin mübarizə ruhunu öldürür, əzmini sarsıdır. Sadəcə, ağlamaq deyil, dərdimizə, faciəmizə, məruz qaldığımız haqsızlıqlara dünyanı tarixi faktlarla inandırmaq gərəkdir. Xocalı həqiqətlərini, haqq səsimizi dünyaya yaymaq gərəkdir: biz dünya ictimaiyyətindən yalnız bunu - cinayətkarlara cəza, Xocalıya ədalət istəyirik. Bu mübarizədə millət olaraq bizim silahımız yalnız tarixi həqiqətlər, danılmaz faktlar və onları beynəlxalq birliyə funksional səviyyədə qəbul etdirmək səylərimizdir. Erməni cinayətini, qəddarlığını, vəhşiliyini ifşa edən və Xocalı həqiqətinin bətnindən doğan doğru sözün, düzgün mövqeyi qüdrətini biz son altı ilin nəticələri ilə gördük.

Dünyanın bir sıra dövlətləri ilə əməkdaşlıq, Azərbaycan xalqının işğala məruz qalması ilə bağlı faktların beynəlxalq aləmə çatdırılması ilə xaricdə ictimai rəyi formalaşdırmaq, xarici auditoriyanı məlumatlandırmaq və beləliklə də, Azərbaycanın xarici siyasətinin prioriteti olan Dağlıq Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli, Xocalı soyqırımına hüquqi, siyasi, mənəvi qiymətin verilməsi istiqamətində fəaliyyət göstərmək “Xocalıya ədalət” xalq diplomatiyasının strategiyasıdır.

“Xocalıya ədalət” kampaniyası çərçivəsində təşkil olunan aksiyalar, tədbirlər planı bu fikri bir daha təsdiq edir. Dünyanın müxtəlif şəhərlərində Xocalı soyqırımı mövzusunda keçirilən elmi-praktik konfranslar, xatirə gecələri, “Xocalıya ədalət” informasiya veb-saytının təqdimatı ilə əlaqədar genişmiqyaslı aksiyalar, “Uşaqlar və müharibə” mövzusunda müxtəlif rəsm sərgiləri, fotosərgilər Azərbaycan xalqı ilə dünya xalqları arasında mədəni, mənəvi birliyə yadır. Eyni zamanda, incəsənətin, körpəniyyətin dili ilə Xocalı soyqırımı beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılır. Bu tədbirlərin digər aspekti kimi, tanınmış rus yazıçısı, professor Yuri Pompeyevin “Qarabağ gündəliyi” kitabı, Robert Arakelovun “Erməni ziyalı-

sının etirafı” kitabı, “Qafqazda sülh” beynəlxalq layihəsi çərçivəsində Avropa kinematografçılarının birgə istehsalı olan “Sonu olmayan dəhliz” adlı sənədli filmi, “Xocalı. 22 il. 10 hekayə, bunlar gerçək ola bilərdi” kitabı böyük əhəmiyyət kəsb edir.

İnformasiya cəmiyyətinin formalaşdığı qloballaşma, modernləşmə dövründə xalq diplomatiyasının çox geniş yayılmış formalarından biri kimi çıxış edən sosial şəbəkələr Facebook, Twitter və s. kütləvi kommunikasiyanı, informasiya və təbliğatı təmin edir. Digər tərəfdən, rəsmi diplomatiyadan fərqli olaraq, xalq diplomatiyasında iştirakçıların sayı qeyri-məhdud olur. Kütləvi diplomatiyada vətəne sadiq, milli maraqları təmsil edən şəxslərin sosial statusu da müxtəlifdir. Bu baxımdan, xalq diplomatiyası olaraq xarakterizə etdiyimiz “Xocalıya ədalət” beynəlxalq kampaniyasının fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri Xocalı soyqırımının, Qarabağ həqiqətlərinin internet resursları, sosial şəbəkələr vasitəsilə işıqlandırılması, dünyaya çatdırılmasıdır. “Facebook” səhifəsində “Ədalət naminə dostunu işarələ” global aksiya, Koreya dilində Xocalı haqqında sayıtın yaradılması, “BUTA” Azərbaycan-Koreya tələbə Təşkilatının xətti ilə “Kojaly genoside” adlı internet və facebook səhifəsi dünya ictimaiyyətini bu faciə barədə məlumatlandırmağa xidmət edir.

Azərbaycan həqiqətlərinin tanınması istiqamətində azərbaycanlı gənclərin iştirak etdiyi bir sıra milli təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq edən kampaniya xaricdə təhsil alan və məzun olmuş Azərbaycanlı Gənclərin Beynəlxalq Forumu, Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin Azərbaycanlı İcması, “İrəl” İctimai Birliyi internet resurslarında-sosial şəbəkələrdə təbliğat kampaniyasını həyata keçirir. Həmin kampaniya çərçivəsində Xocalı soyqırımı ilə bağlı gənclərin maarifləndirilməsi və dünya ictimaiyyətinə informasiya ötürmək məqsədilə dünyanın əksər ölkələrinin təşkilatlarına, rəsmi qurumlarına, qərarverici şəxslərə elektron məktublara yazılmış, yerli və beynəlxalq elektron şəbəkələrdə “History of Tragedy” video klipi və soyqırımı ilə bağlı digər audio-video materiallar yerləşdirilmişdir. Dünyanın 30-a yaxın universitetində keçirilmiş “flash-move” aksiyasında isə azərbaycanlı tələbələrle yanaşı, əcnəbi gənclərin də iştirak etməsi, dünyanın müxtəlif ölkələrindən olan 125 mindən çox insanın kampaniyaya qoşulması “Xocalıya ədalət”in beynəlxalq aləmdə tanınması deməkdir.

“Xocalıya ədalət” kampaniyasının xalq diplomatiyası olmasına əsas verən digər önəmli faktor beynəlxalq təşkilatların üzvü olan şəxslərin kampaniyada iştirakının təmin olunmasıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, indiyədək kampaniyaya dünyanın 125-dən çox təşkilatı qoşulmuşdur. Xocalı faciəsinə beynəlxalq aləm tərəfindən ədalətli siyasi-hüquqi qiymətin verilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edən, Avropa Parlamentinin müxtəlif ölkələrindən olan deputatlarının, nümayəndələrinin də iştirakı ilə reallaşan beynəlxalq konfranslar artıq ənənə halını almış, əhatə dairəsi, coğrafiyası genişlənməmişdir.

“Xocalıya ədalət” Beynəlxalq Təbliğat və Məlumatlandırma Kampaniyasının ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər silsiləsi göstərir ki, kampaniya dövlət siyasətinin böyük əhəmiyyət kəsb edən strateji mərhələlərindən biri kimi Xocalı soyqırımına, Qarabağ həqiqətlərinə dünya ictimaiyyəti tərəfindən hüquqi, siyasi və mənəvi qiymətin verilməsi, eyni zamanda, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində uğurla davam etdirilən alternativ siyasətdir. Soyqırımının tanınması prosesinin sürətlənməsi, bu kampaniyaya getdikcə daha çox insanın qoşulması, “Xocalıya ədalət”in fəaliyyətinin səmərəli nəticələri kampaniyanın genişlənərək xalqın və dövlətin maraqlarını müdafiə edən, ümumən dünyada soyqırımı, terror, işğala qarşı təbliğat aparın, humanist, xalq diplomatiyası olduğunu deməyə əsas verir.

Leyla RƏŞİD,
Bakı Dövlət Universitetinin doktorantı